

finantzielle Tilstand, som vi kunne have af vort Statsregnskab, udfommet et lille Arbejde, der vel nærmest er bestemt for Udlandet, men som dog ogsaa for Indlandet er godt nok til at faae Forstand af, og deraf ses det, at der i de 5 Aar, som afsluttedes med 1874, er en effektiv Fremgang af omtrent 10 Mill. Rd. I denne Beregning er ikke medoptaget de Jernbaneanlæg, der til samme Tid ere udførte, og det turde derfor vel være klart, at vor finantzielle Tilstand ikke er en saadan, at vi af den Grund skulle flyde en Rigt fra os, der dog mere og mere, fra flere og flere Sider erkjendes for at være paatrængende. Det samme Arbejde indeholder en anden ret oplysende Sammenstilling, nemlig den, at medens der i 1858 i Landets Sparekasser indstod 22 Millioner Rd., indestod der ved Udgangen af 1872 76 Millioner Rd. Landet har altsaa i 14 Aar med en Befolkning af ikke 2 Millioner Mennesker forøget sin Sparekasseseholdning med 54 Millioner Rd. (Th. Nielsen: Forøgelsen hidrører ikke alene fra Sparepenge!) Men det ærede Medlem mener, at man har taget Kapitaler op i sin Eiendom og indstøbt dem i Sparekasserne? Det er heller ikke sandsynligt, at de, som have været saa lykkelige at have Prioriteter i Andres Eiendomme, skulle have op sagt disse og indsat Pengene i Sparekasserne; det tror jeg ikke. (Th. Nielsen: Det er de løse Summer!) Men disse løse Summer blive faste med fra 6, 7, 8, 9 til 10 Millioner Rigsdaler om Aaret, og det ærede Medlem vil dog vist indrømme mig, at Summerne kunne være løse paa enkelte Stænder, men at der maa være Stænder, paa hvilke de ere faste. Jeg siger, at det, at en Befolkning paa ikke over 2 Millioner Mennesker paa denne Maade kan forøge sine Sparekasseindstøb, som blive staaende i Sparekasserne (Th. Nielsen: Det er private, løse Laan, som ophøre!). . . . Jeg skal da henvise det ærede Medlem til en anden Post, som giver Oplysninger om thinglæste og aflæste Behæftelser, hvoraf det ærede Medlem vil se, at det er saa langt fra, at Laanene blive færre, at de tværtimod ere forøgede i en meget betydelig Grad. Man kan nu sige, at det er ikke private Laan, men netop Sparekasserne, som udlæne disse Penge, men saa vil jeg spørge det ærede Medlem, hvad han tror en Saantager er bedst tjent med, enten at have Privatlaan, som ere mere eller mindre opsigelige, eller Laan af en Institution, som kun i yderste Nød opsiges sine Laan? (S. Jørgensen: Det er en helt anden Ting!) Nei, det er ikke en helt anden Ting; den Slags Indvendinger kan det slet ikke hjælpe at komme med. Det, jeg har villet paapege, er, at der foreligger saamange uimodsigelige Beviser paa, at Bøstænden her i Landet i en saa mærkelig Grad er fremadskridende, at det ikke kan nytte, at man her kommer med almindelige Talemaader om, at vi ikke have Raad til at udføre de Foranstaltning-

ger, som Befæstelsen af vort Forsvarsvæsen kræver af os. (Th. Nielsen: Vi have Raad til dem!) Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds siger, at vi have Raad til dem, og det er sandt, men lad os da engang komme til en alvorlig Forhandling om, hvad vi ville gjøre (Berg: Vi ere meget alvorlige!) Naa, man er meget alvorlig? Jeg kan dog ikke skjønne, at den Forhandling, som har fundet Sted fra den ærede Afbryders og fra flere Andres Side, har været alvorlig i den Betydning, at den har kunnet føre os et eneste Skridt nærmere til, hvad der for os Andre er Hovedsagen, nemlig til en virkelig Afgjørelse af det foreliggende Spørgsmaal. Den har kun været overmaade hensigtsmæssig til at udflyde denne Afgjørelse endnu længere, og der er ikke fra nogen af de Herrers Side fremkommet en virkelig indgaaende Behandling af selve det foreliggende Spørgsmaal. Naar jeg saaledes ser paa Sagen i det Hele, naar jeg ser hen til, hvad andre Nationer tro det nødvendigt at gjøre for deres Forsvarsvæsen, naar jeg ser hen til den hele usikre politiske Stilling i Diebliffet, og naar jeg endelig ser hen til vort Lands lykkelige Udvikling, kan jeg ikke komme til andet Resultat end det, at vi baade kunne og bør tage alvorlig fat paa den foreliggende Sag, og som en Begyndelse i den Henseende kan jeg fuldkommen slutte mig til de af Regjeringen gjorte Forslag.

Thomsen: Da jeg allerede under denne Sags Behandling engang har havt Ordet, havde jeg nogen Tilbøjelighed til ikke atter at begjære det; thi det er kun Sagen og Lovforslaget i almindelige Hovedtræk, der foreligge til Forhandling, og jeg ansaa det derfor naturligt for mig ved en saadan Sag egentlig kun engang at udtale mig, naar jeg derved havde havt Leilighed til tilstrækkelig at betegne det Standpunkt, paa hvilket jeg staaer. Der er imidlertid kommet enkelte om jeg maatte kalde dem næsten direkte Genvendelser til mig, og det er tilbids disse, som jeg skal forsøge at bevare. Der er kommen Udtalelser til mig fra det ærede Medlem for Præsts Amts 6te Valgkreds (Bjosen), fra det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) og fra det ærede Medlem for Aalborg Amts 5te Valgkreds (Holm). Det ærede Medlem for Præsts Amts 6te Valgkreds tog Ordet umiddelbart efter, at jeg havde afsluttet, og begyndte med den Udtalelse, at mit Foredrag ikke havde været fækket til at bibringe Forsamlingen Tillid til Forsvarsministrens Overbevisning om Nødvendigheden af deres Forslag, da det af mig for to Aar siden forelagte Befæstningsforslag i væsentlige Punkter adskilte sig fra det foreliggende, som jeg dog gav min Tilslutning. Jeg tilstaaer, at jeg blev lidt forundret over at høre en saadan Udtalelse; thi det ærede Medlem vil let have set, at Hovedforskjellen mellem den høitærede Krigsministers Forslag og det, der blev